MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI

MAGISTRAT DR. PAUL COPPINI

Seduta tas-27 ta' Jannar, 2005

Citazzjoni Numru. 163/1997/1

Angelo Said .

vs

Chairman Planning Authority, u b'nota tas-6 ta' Ottubru, 1997 Joseph Felice assuma l-atti tal-kawza kif debitament awtorizzat mill-awtorita' tal-Ippjanar .

Il-Qorti ,

Rat Ic-citazzjoni li permezz taghha l-attur, wara li ppremetta :

Illi permezz ta' avviz biex tieqaf u ta' twettiq, mahrug mill-Awtorita' tal-Ippjanar u datat 16 ta' Frar, 1995, l-esponenti gie ordnat iregga' kollox li kien qabel, wara li gie allegat fl-istess avviz li huwa kien bena kamra f'ghalqa u waddab materja f'sit fi triq Bingemma, Nadur, Ghawdex ;

li permezz iehor biex tieqaf u ta’ twettiq, datat 25 ta’ Awissu 1995 (riferenza numru ECF/151/95), wara li gie allegat li l-esponenti ghamel “boundary wall” minghajr permess, l-attur gie ordnat iregga’ lura s-sit fl-istat originali fi zmien 16 il-gurnata ;

li l-imsemmija zewg ordnijiet ma humiex motivati, u ma fihomx imfissra r-ragunijiet il-ghaliex inghatax, kif ukoll huma mahrugin in eccess ta’ u b’abbuz ta’ poter, huma diskriminatorji fil-konfront tal-attur, mahrugin b’fidi hazina, u ghal ghanijiet improprji, estranei, jew irrilevanti, huma irragonevoli, kif sejjer jigi dettaljatament ippruvat waqt it-trattazzjoni ta’ dina l-kawza ;

li ghalhekk iz-zewg avvizi fuq imsemmija, mahrugin mill-Awtorita’ konvenuta u servuti fuq l-attur huma nulli u bla ebda effett legali, u li ghalhekk, kwalunkwe azzjoni li l-Awtorita’ konvenuta tista’ tikkontempla li tiehu in virtu’ ta’ dawk iz-zewg avvizi hija llegali u mhux in konformi mal-poteri li taghtiha l-ligi bl-Att numru I tal-1992.

permezz ta’ avviz biex tieqaf u ta’ twettiq, mahrug mill-Awtorita’ tal-Ippjanar u datat 16 ta’ Frar, 1995, l-esponenti gie ordnat iregga’ kollox li kien qabel, wara li gie allegat fl-istess avviz li huwa kien bena kamra f’ghalqa u waddab materja f’sit fi triq Bingemma, Nadur, Ghawdex ;

li permezz iehor biex tieqaf u ta’ twettiq, datat 25 ta’ Awissu 1995 (riferenza numru ECF/151/95), wara li gie allegat li l-esponenti ghamel “boundary wall” minghajr permess, l-attur gie ordnat iregga’ lura s-sit fl-istat originali fi zmien 16 il-gurnata;

li l-imsemmija zewg ordnijiet ma humiex motivati, u ma fihomx imfissra r-ragunijiet il-ghaliex inghatax, kif ukoll huma mahrugin in eccess ta’ u b’abbuz ta’ poter, huma diskriminatorji fil-konfront tal-attur, mahrugin b’fidi hazina, u ghal ghanijiet improprji, estranei, jew irrilevanti, huma irragonevoli, kif sejjer jigi dettaljatament ippruvat waqt it-trattazzjoni ta’ dina l-kawza ;

li ghalhekk iz-zewg avvizi fuq imsemmija, mahrugin mill-Awtorita' konvenuta u servuti fuq l-attur huma nulli u bla ebda effett legali, u li ghalhekk, kwalunkwe azzjoni li l-Awtorita' konvenuta tista' tikkontempla li tiehu in virtu' ta' dawk iz-zewg avvizi hija llegali u mhux in konformi mal-poteri li taghtiha l-ligi bl-Att numru I tal-1992.

Talab lill-konvenut jghid ghaliex m'ghandhiex din il-Qorti :

1. Ghar-ragunijiet premessi, tiddikjara li l-avviz ta' twettiq u biex tieqaf mahrug mill-Awtorita' konvenuta fis-16 ta' Frar, 1995, u servut fuq l-attur, kif ukoll l-avviz l-iehor datat 25 ta' Awissu 1995 (riferenza numru ECF/151/95) mahrug mill-Awtorita' konvenuta u servut fuq l-attur huma nulli u minghajr ebda effett legali .

2. Konsegwentement, tinibixxi lill-Awtorita' konvenuta milli tiehu azzjoni ulterjuri in virtu' tal-istess avvizi .

Bl-ispejjez u bl-ingunzjoni tal-kovenut ghas-subizzjoni .

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-attur kkonfermata bil-gurament tieghu .

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut li biha eccepixxa illi :

1. it-talbiet tal-attur huma nfondati fid-dritt stante li l-avvizi biex tieqaf u ta' twettiq in kwistjoni huma diga' materja "*res judicata"* stante li :

a. B'decizjoni tal-Bord ta' l-Appell dwar l-Ippjanar moghtija fit-12 ta' Marzu 1996 (Dok. "JC I") fl-ismijiet premessi l-appell minn tali avvizi intavolat mill-attur gie michud fejn l-istess Bord ordna li l-avvizi in kwistjoni jigu fis-sehh fi zmien sittax-il gurnata mid-data tad-decizjoni (Appelli numri 120/95E u 449/95E) .

b. B'sentenza tal-Qorti ta' l-Appell moghtija fis-27 ta' Jannar 1997 fil-kawza fl-istess ismijiet (Dok. "JC 2"), l-

istess Onorabbli Qorti ta' l-Appell ikkonfermat il-legalita' ta' l-istess avvizi (Appell numru 120A/95) .

2. it-talbiet tal-attur huma nfondati fil-fatt stante li :

a. B'degriet moghti fil-20 ta' Frar 1997 mill-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) sede Superjuri (Dok. "JC 3") l-istess Qorti cahdet mandat ta' Inibizzjoni fl-ismijiet premessi fuq l-istess mertu (Inibizz. Numru 108/97PC) .

b. B'sentenza moghtija fl-10 ta' April, 1997 mill-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) sede Superjuri (Dok. "JC 4") l-istess Qorti f'kawza fl-istess ismijiet ma laqghetx it-talbiet tal-attur fuq eccezzjoni preliminari (citazz. Numru 81/96MM) .

3. Minghajr pregudizzju ghall-premess, in kwantu ghal mertu l-esponenti jirrileva li l-avvizi biex tieqaf u ta' twettiq in kwistjoni kienu gustifikati stante li l-istess struttura qatt ma kienet koperta b'permess tal-PAPB jew xi permess iehor tal-bini . Di piu' ghal rigward il-boundary wall, jigi rilevat li kwalsiasi dritt li wiehed ghandu ma taghtihx lok li ma jottjenix il-permess qabel ghaliha . Di fatti, ghandna anki gurisprudenza lokali tal-Qorti ta' l-Appell fejn gie ritenut li sahansitra anki f'kazijiet fejn il-Qorti tordna li jittella bini, din trid tigi l-ewwel soggetta ghall-permessi necessarji tal-awtoritajiet interessati ("Chetcuti vs Vassallo", Qorti ta' l-Appell, 2.12.1991) .

4. L-esponenti jirrileva wkoll li r-rifjut tal-Kummissjoni ghall-Kontroll tal-Izvilupp tas-26 ta' Gunju, 1995 (li minnu wkoll gie ntavolat appell li gie michud fl-istess decizjoni tal-Bord ta' l-Appell dwar l-Ippjanar) kien gustifikat stante li s-sit in kwistjoni kien barra miz-zona permessa ghall-izvilupp u ma taqax taht dawk l-izviluppi li jistghu jsiru f'dawn iz-zoni, kif ukoll li l-istess zvilupp imur kontra l-istess policies tal-Pjan ta' Struttura .

5. Illi l-esponenti jissottometti li l-procedura ikkontemplata mil-ligi biex wiehed jattakka decizjoni tal-Kummissjoni ghall-kontroll tal-izvilupp ma ghandhiex issir permezz ta' kawza quddiem il-Qrati Ordinarji izda b'appell quddiem il-Bord kompetenti li gie mahluq "ad hoc" bl-istess Att I ta' l-

1992 dwar l-Izvilupp ta’ l-Ippjanar, u cioe’ l-Bord ta’ l-Appell dwar l-Ippjanar, u dan stante li kif gie ritenut fil-kawza fl-ismijiet “Sunny Homes vs Chairman, Awtorita’ ta’ l-Ippjanar” deciza mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fit-28 ta’ Frar, 1997 (Dok. “JC 5”) li l-Qrati Ordinarji ma ghandhomx gurisdizzjoni jissindikaw materja li hi esklussiva ghal Bord ta’ l-Appell. Inoltre l-istess ligi specjali permezz tal-artikolu 15(2) tikkoncedi d-dritt ta’ appell ulterjuri mid-decizjoni mill-Bord ta’ l-Appell lill-Onorabbli Qorti ta’ l-Appell limitatament <u>fuq punt</u> <u>ta’ ligi biss </u>u mhux fuq punti fattwali kif fil-fatt qed jittenta jaghmel l-istess attur permezz tal-procedura odjerna .

6. Salv eccezzjonijiet ohra .

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti tal-konvenut mahlufa minn Joseph Felice .

Rat il-verbal taghha tal-5 ta' Novembru 2004 fejn halliet il-kawza ghal-lum ghas-sentenza preliminari dwar il-hames eccezzjoni li tirrigwarda l-gurisdizzjoni ta' din il-Qorti .

Rat in-nota ta’ referenzi tal-konvenut dwar din eccezzjoni .

Ikkunsidrat :

Illi permezz ta’ din l-eccezzjoni taghhom il-konvenut qed jeccepixxi illi din il-Qorti m’ghandhiex gurisdizzjoni stante li skond l-Att I ta’ l-1992, il-gurisdizzjoni f’dawn il-kazijiet tinsab fl-ewwel istanza f’idejn il-Bord ta’ l-Appell dwar l-Ippjanar u fit-tieni istanza f’idejn il-Qorti ta’ l-Appell fuq punti ta’ ligi decizi mill-istess Bord .

Illi permezz ta’ din il-kawza l-attur qed jikkontesta zewg avvizi "biex Tieqaf u ta’ Twettieq” li kienu nhargu kontra tieghu mill-Awtorita’ .

Il-kwistjoni li ghalhekk trid tigi deciza minn din il-Qorti f’dan l-istadju tirrigwarda d-dritt o meno li wiehed jirrikorri ghall-Qorti ordinarja sabiex jikkontesta decizjoni moghtija minn xi organu stabilit mill-Att I tal-1992 li jirregola l-Ippjanar ta’

l-izvilupp (kif sussegwentement emendata), minkejja li l-istess ligi tipprovdi hija stess dwar ir-rimedji disponibbli ghal min ikun irid jikkontesta tali decizjoni .

Ir-rimedji li tipprovdi l-ligi msemmija ghall-kontestazzjonijiet mehuda mill-organi taghha huma, l-ewwel dritt ta' appell quddiem tribunal mahluq ghal dan il-fini mill-istess ligi, u cioe' l-Bord ta' l-Appell dwar l-Ippjanar, imbaghad cans ta' appell iehor quddiem il-Qorti ta' l-Appell, imma biss fuq punt ta' ligi .

Il-Qorti ta' l-Appell fuq appell minn sentenza ta' din il-Qorti kif ippreseduta dwar kwistjoni simili ta' nuqqas ta' gurisdizjoni tal-Qorti ordinarja fi kwistjonijiet dwar decizjonijiet mehuda mill-Awtorita' ta' l-Ippjanar, fil-kawza fl-ismijiet "**Richard Zammit vs Chairman ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar**" (Citaz. Nru. 99/1998; 31.5.2002) qalet hekk :

"*L-eccezzjoni preliminari tal-appellant dwar in-nuqqas ta' gurisdizzjoni li l-ewwel Onorabbli Qorti tisma' u tiddecidi l-mertu tal-kawza odjerna hija evidentement bazata fuq ir-raba' subartikolu tal-imsemmi artikolu 469A tal-Kap. 12 . Dan is-subartikolu jghid li d-dispozizzjonijiet tal-artikolu 469A :-*

'***m'ghandhomx japplikaw meta l-mod ta' kontestazzjoni jew ta' ksib ta' rimedju dwar xi att amministrattiv partikolari quddiem Qorti jew Tribunal jigi pprovdut dwaru f'xi ligi oh*****ra**' .

Bis-sahha ta' dan is-subartikolu l-gurisdizzjoni tal-Qrati ordinarji li jimbarkaw fuq "judicial review" ta' ghemil amministrattiv ta' kwalunkwe awtorita' fosthom ta' l-Awtorita' ta'l-Ippjanar, tinsab effettivament limitata ghal kazijet fejn ma jkunx ipprovdut b'xi ligi partikolari mod iehor ta' kontestazzjoni jew mod iehor li bis-sahha tieghu jkun possibbli l-ksib ta' rimedju effettiv quddiem xi Tribunal specjali li l-istess ligi jew Qorti tkun hasbet ghalieh .

Fil-kaz odjern hemm ligi specjali ezattament l-Att Numru I tal-1992 li inter alia, kkrejat makkinarju u proceduri ad hoc

biex wiehed ikun jista' appozitament jikkontesta xi decizjoni u/jew xi ghemil amministrattiv ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar li bihom wiehed seta' hassu aggravat . Issir referenza hawn ghall-Bord tal-Appell dwar l-Ippjanar, Tribunal indipendenti, mwaqqaf bis-sahha tal-artikolu 14 tal-imsemmi att tal-1992 . Dan il-Bord inghata, inter alia, gurisdizzjoni specifika li jisma' u jiddecidi appelli maghmula minn min ihossu aggarvat b'decizjoni ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar dwar kull haga ta' kontroll ta' l-izvilupp, inkluz it-twettieq ta' dak il-kontroll . L-istess artiklu jipprovdi li d-decizjonijiet tal-Bord ikunu finali hlief dwar punti tad-dritt decizi mil-Bord li minnhom gie appozitament provdut appell lil din il-Qorti ta' l-Appell …..

L-iskop tal-attur appellat li ghalieh intavola l-odjerna kawza huwa precizament biex huwa jottjeni r-revoka tad-decizjoni ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar li biha rrifjutat il-hrug ta' permess tal-izvilupp li kien applika ghalieh l-istess attur appellat . Inoltre huwa qieghed jitlob li l-avvizi biex tieqaf u ta' twettieq imsemmija fic-citazzjoni jigu revokati mill-Qorti . Issa, l-Bord tal-Appell dwar l-Ippjanar, bis-sahha tal-ligi specjali fuq imsemmija, nghata s-setgha li, f'termini tal-istess ligi specjali jinvestiga l-ghemil ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar, u nghata s-setgha mill-istess ligi specjali li jipprovdi rimeju effettiv ghal min ikun aggarvat bl-istess ghemil jew decizjoni ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar . Anzi, f'dan il-Bord tal-Appell dwar l-Ippjanar mhux biss ghandu s-setgha li jirrevoka d-decizjoni ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar li biha gie rifjutat il-permess ghall-izvilupp mitlub mill-appellat izda wkoll l-istess Bord ghandu s-setgha li huwa stess johrog il-permess mitlub, naturalment jekk huwa jkun sodisfatt li dan jista' jaghmlu skond il-ligi .

L-imsemmi subartikolu 4 tal-artikolu 469A espressament jisvesti l-Qrati ordinarji mill-gurisdizzjoni moghtija lilhom bis-subartikolu 1 tal-istess artikolu 469 A li jistharrgu gudizjarjament decizjonijiet amministrattivi, fuq fatti u kunsiderazzjonijiet li jkunu diga' gew mistharrga, jew li jistghu jigu mistharrga u decizi minn Bordijiet jew Tribunali jew Qrati li jkunu twaqqfu jew gew inkarigati ad hoc mil-legislatur b'xi ligi specjali biex appuntu jinvestigaw u

jiddecidu kwistjonijiet teknici jew legali msemmija fl-istess ligi specjali."

Ta' l-istess fehma kienet ukoll il-Qorti ta' l-Appell f'sentenza precedenti taghha fuq l-istess kwistjoni fil-kawza fl-ismijiet "John Cauchi vs Chairman Awtorita' ta' l-Ippjanar" (citaz. 250/1997; 5.10.2001)[1] .

In vista ghalhekk ta' din il-gurisprudenza u safejn din l-eccezzjoni tolqot l-ghemil tal-konvenut Chairman ta' l-Awtorita' ta' l-Ippjanar, tilqa' l-istess eccezzjoni u tilliberah mill-osservanza tal-gudizzju .

L-ispejjez ta' din is-sentenza preliminari ghandhom jigu ssoportati mill-attur

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------

Ara wkoll Victor Attard vs Chairman Awtorita' ta' l-Ippjanar: Appell : 7.4.03 ; Pietru Pawl Borg et. vs L-Awtorita' ta' l-Ippjanar : Appell : 8.5.03; Trimeg Ltd. vs L-Awtorita' ta' L-Ippjanar : PA.28.1.04.